

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W GORZOWIE WLKP.

66-400 Gorzów Wlkp., ul. Kosynierów Gdyńskich 27
tel. (95) 722-89-86, fax (95) 720-64-47
<https://www.gov.pl/web/psse-gorzow-wielkopolski>
e-mail: psse.gorzow@sanepid.gov.pl
ePUAP: PSSE_GORZOW
NIP: 599-21-25-841

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W GORZOWIE WLKP.

Gorzów Wlkp., dnia 19.02.2024 r.

HK.903.39.2024

ePUAP

Burmistrz
Miasta i Gminy Witnica

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp., działając na podstawie § 23 ust. 1, 2, 3, 4, 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), przesyła w załączeniu *Obszarową ocenę jakości wody służącej do zbiorowego zaopatrzenia ludności miasta i gminy Witnica za rok 2023.*

I. Wodociągi publiczne:

1. Wykaz producentów wody zaopatrujących ludność gminy: Miejskie Zakłady Komunalne Sp. z o. o., ul. Kosynierów Mirosławskich 1, 66-460 Witnica:

- wodociąg publiczny w Witnicy, zaopatrujący w wodę mieszkańców miejscowości: Witnica, Białcz, Białczyk (nr budynków: 1a,2,2a,6,6a,14,56,75,75a,77,78),
- wodociąg publiczny w Kamieniu Wielkim, zaopatrujący w wodę mieszkańców miejscowości: Kamień Wielki, Mościce, Mościczki (kolonia),
- wodociąg publiczny w Kamieniu Małym, zaopatrujący w wodę mieszkańców miejscowości: Kamień Mały, Dąbroszyn, Krześniczka, Mościczki,
- wodociąg publiczny w Starych Dzieduszycach, zaopatrujący w wodę mieszkańców miejscowości: Stare Dzieduszyce, Nowe Dzieduszyce, Sosny,
- wodociąg publiczny w Nowinach Wielkich, zaopatrujący w wodę mieszkańców miejscowości: Nowiny Wielkie, Pyrzany, Świerkocin, Białczyk (nr budynków: 52,38,46,49,53,48,5, działka nr 235/2, 77/2),
- wodociąg publiczny w Mosinie, zaopatrujący w wodę mieszkańców Mosiny.

2. Pozostałe informacje:

a) wielkość produkcji wody:

- wodociąg publiczny w Witnicy – 1243 m³/d,
- wodociąg publiczny w Kamieniu Wielkim – 114,1 m³/d,

- wodociąg publiczny w Kamieniu Małym – 131 m³/d,
- wodociąg publiczny w Starych Dzieduszykach – 82,3 m³/d,
- wodociąg publiczny w Mosinie – 15,6 m³/d,
- wodociąg publiczny w Nowinach Wielkich – 726 m³/d.

b) liczba ludności zaopatrywanej w wodę:

- wodociąg publiczny w Witnicy – 5645 osób,
- wodociąg publiczny w Kamieniu Wielkim – 1082 osób,
- wodociąg publiczny w Kamieniu Małym – 1368 osób,
- wodociąg publiczny w Starych Dzieduszykach – 712 osób,
- wodociąg publiczny w Mosinie – 187 osób,
- wodociąg publiczny w Nowinach Wielkich – 3780 osób (w tym ok. 1664 mieszkańców gminy Witnica).

c) jakość wody, sposób jej uzdatniania i dezynfekcji:

- ✓ Do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców miasta i gminy Witnica wykorzystywana jest woda podziemna ujmowana z czwartorzędowego poziomu wodonośnego z ujęć zlokalizowanych w miejscowościach Witnica, Kamień Mały, Kamień Wielki, Stare Dzieduszyce, Nowiny Wielkie i Mosina.
- ✓ Procesy stosowane do uzdatniania wody: napowietrzanie, odżelazianie, odmanganianie. Z uwagi na dobrą jakość ujmowanej wody w Kamieniu Małym woda tłoczona jest bezpośrednio do sieci wodociągowej w stanie surowym (tj. bez uzdatniania). Doraźnie (w przypadku stwierdzenia zanieczyszczenia mikrobiologicznego) woda dostarczana z ww. urządzeń poddawana jest dezynfekcji, przy użyciu podchlorynu sodu.
- ✓ Mieszkańcy miejscowości zaopatrywanych przez ww. wodociągi publiczne korzystali z wody, której jakość na koniec 2023 r. odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294)

d) przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów wraz ze wskazaniem ich wpływu na zdrowie konsumentów:

W roku 2023 r. odnotowano okresowe pogorszenie jakości wody dostarczanej z wodociągu w Mosinie z uwagi na obecność w niej bakterii grupy coli.

Ponadto pojedyncze (jednorazowe, punktowe) przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych stwierdzono w wodzie z wodociągów w:

- ✓ Witnicy (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h, mangan, żelazo, jon amonu, mętność),
- ✓ Kamieniu Małym (mętność),
- ✓ Starych Dzieduszykach (bakterie grupy coli),
- ✓ Mosinie (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h, mangan, mętność, żelazo).

Na przełomie kwietnia i maja przyjęto interwencję obejmującą łącznie 22 zgłoszenia dotyczące niewłaściwej jakości wody podawanej z wodociągu publicznego w Witnicy (zmienione cechy organoleptyczne, m.in. barwa, mętność oraz obecność zanieczyszczeń/ osadów) oraz 1 petycję w sprawie poprawy stanu wody podawanej przez ww. ujęcie. Po przeprowadzeniu kontroli w zakresie oceny cech organoleptycznych dostarczanej konsumentom wody interwencję uznano za zasadną. Prawdopodobną przyczyną zanieczyszczenia wody było m.in. zrywanie osadów z sieci wodociągowej poprzez zwiększony rozbiór wody. Administrator ujęcia na bieżąco (każdorazowo po otrzymaniu zgłoszeń od mieszkańców) przeprowadzał płukanie sieci wodociągowej w rejonie objętym zgłoszeniem. W okresie od 22.05.2023 r. do 25.06.2023 r., w celu usunięcia osadów, w miejscowości Witnica przeprowadzono czyszczenie i dezynfekcję sieci wodociągowej metodą hydropneumatyczną. W ww. okresie administrator ujęcia pobrał w rejonach objętych pracami naprawczymi łącznie 35 próbek wody, w tym 6 próbek wody podawanej do sieci (Stacja Uzdatniania Wody) oraz 29 próbek wody w 7 punktach sieci wodociągowej. Zakwestionowano 34 próbki wody z uwagi na przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (bakterie grupy coli – 2 próbki, „ogólna liczba mikroorganizmów w 22 st. C po 72h” – 30 próbek) oraz fizykochemicznych (mętność – 5 próbek, zapach – 4 próbki, żelazo – 4 próbki, mangan – 18 próbek). Zarządca ujęcia kontynuował płukanie sieci wodociągowej oraz zwiększył napowietrzanie wody podawanej do sieci, co przyczyniło się do ustabilizowania jakości wody.

W oparciu o „Wytyczne dotyczące jakości wody do picia” opracowane przez ekspertów Światowej Organizacji Zdrowia, wydane w polskiej wersji językowej przez Izbę Gospodarczą „Wodociągi Polskie” (wydanie czwarte), a także na podstawie wytycznych Zakładu Bezpieczeństwa Zdrowotnego Środowiska – Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny obecność w wodzie bakterii grupy coli nie zawsze jest bezpośrednio związana z występowaniem organizmów patogennych lub zanieczyszczeniem kałowym. Naturalnym środowiskiem bakterii grupy coli są wody podziemne, gleba, materiał roślinny oraz przewód pokarmowy ludzi i zwierząt. Infekcje, które mogą być wywoływane przez ww. bakterie głównie związane są z zaburzeniami układu pokarmowego, biegunkami oraz wymiotami u osób z osłabionym układem odpornościowym jak również u małych dzieci i osób w podeszłym wieku. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi powinna być wolna od wszelkich bakterii, a w szczególności od bakterii chorobotwórczych. Krótkotrwałe wystąpienie pojedynczej liczby bakterii grupy coli przy natychmiastowym podjęciu działań naprawczych nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Natomiast oznaczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w wodzie jest jednym z parametrów mikrobiologicznych, który dostarcza niezbędnych informacji do nadzoru i oceny jakości wody. Określenie „ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 st. C po 72h” jest użyteczne w celu oceny jakości zarówno wody ujmowanej, jak i do monitorowania procesów uzdatniania wody.

Namnażanie się bakterii może sprzyjać lub powodować korozję przewodów systemów wodnych, co może przyczynić się do pogarszania jakości organoleptycznej wody (smak, zapach, barwa). Mętność wody jest parametrem odnoszącym się jedynie pośrednio do bezpieczeństwa wody dla zdrowia ludzi, a jej znaczenie w tym zakresie różni się w zależności od rodzaju wody ujmowanej, stosowanych metod uzdatniania wody i ich skuteczności, stanu systemu dystrybucji wody i możliwości przedsiębiorstw wodociągowych w tym zakresie. Mętność wody do spożycia jest wywoływana drobnymi cząsteczkami stałymi, które mogą znajdować się w wodzie do spożycia na skutek nieodpowiedniego uzdatniania lub z powodu unoszenia cząsteczek pochodzących z osadów w sieci wodociągowej. Podwyższona mętność wody nie ma znaczenia zdrowotnego dla konsumentów, natomiast ujemnie wpływa na jej wygląd i akceptowalność. Mimo, iż mętność wód z ujęć podziemnych zwykle nie wiąże się z zanieczyszczeniem mikrobiologicznym i nie stwarza zagrożenia dla zdrowia konsumentów, pożądane jest, aby jej poziom był jak najniższy i utrzymywany także poniżej wartości 1,0 NTU. Wzrost zawartości żelaza w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, przekraczająca wartość parametryczną (nawet znacznie - kilkakrotnie) nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi, jednakże obecność wysokich stężeń wpływa niekorzystnie na zmiany wskaźników organoleptycznych wody, tj. mętności, smaku i barwy. Ponadto woda charakteryzująca się podwyższoną zawartością zarówno żelaza, może być powodem problemów w eksploatacji sieci wodociągowej, poprzez wytrącanie się osadów oraz powstawanie biofilmu. Może być również przyczyną spadku ciśnienia wody, awarii co z kolei może mieć wpływ na okresowe pogarszanie się parametrów mikrobiologicznych wody. Podwyższona wartość manganu, może powodować problemy techniczne w eksploatacji sieci wodociągowej, przede wszystkim w postaci wytrącania się osadów w przewodach wodociągowych. Ponadto przekroczenia poziomu manganu mogą prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody (tj. zapachu, smaku i barwy), ale nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Natomiast podwyższone stężenia jonów amoniowych może niekorzystnie wpływać zarówno na jakość wody i stan sieci wodociągowej. Wpływ ten jest wielokierunkowy, a jego skutki mogą obejmować nitryfikację i będące jej wynikiem zwiększone stężenie zanieczyszczeń o istotnym znaczeniu dla zdrowia (w tym azotanów i azotynów), zakłócenie dezynfekcji wody poprzez reakcję jonów amoniowych z chlorem i powstawanie chloramin oraz zmieniony zapach i posmak wody.

e) zgłoszone reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody na danym obszarze:

Na terenie miasta i gminy Witnica nie odnotowano zgłoszeń przypadków chorób i zatrucí wodozależnych o potwierdzonej etiologii.

f) prowadzone postępowania administracyjne w zakresie jakości wody:

Z uwagi na pogorszenie jakości wody pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym wydano niżej wymienione decyzje na wodociągach publicznych:

- w Mosinie:
 - o braku przydatności wody do spożycia (bakterie grupy coli) – obowiązywała 10 dni,
 - o warunkowej przydatności wody do spożycia (bakterie grupy coli) – obowiązywała 34 dni,
 - o warunkowej przydatności wody do spożycia (żelazo, mętność) – wydana w październiku 2022 r. (obowiązywała 136 dni w 2023 r.)
- w Witnicy:
 - o warunkowej przydatności wody do spożycia (jon amonu) – wydana w grudniu 2022 r. (obowiązywała 41 dni w 2023 r.)

g) działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe – kanalizacyjne:

dezynfekcja, płukanie sieci wodociągowej i filtrów oraz zwiększenie napowietrzania wody podawanej do sieci.

II. Indywidualne ujęcia wody:

Nadzorem na jakością wody przeznaczonej do spożycia w rozumieniu przepisów rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) objęte są również podmioty dostarczające lub wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia m.in. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego. Na terenie miasta i gminy Witnica zewidencjonowane zostało jedno indywidualne ujęcie wody – Ośrodek Wypoczynkowy „Leśne Ustronie”, ul. Myśliwska 18, 66-460 Witnica. Działa ono w oparciu o jedną studnię głębinową. Ujęta woda podlega procesom uzdatnienia, tj. napowietrzaniu, odżelazianiu i odmanganianiu, a następnie tłoczona jest do sieci wodociągowej.

Na ww. ujęciu odnotowano okresowe pogorszenie jakości wody pod względem parametru fizykochemicznego (mangan, żelazo, mętność), jednakże z uwagi na uzyskaną poprawę jakości wody umorzono postępowanie. Ponadto w ciągu roku stwierdzono jednorazowe (punktowe) przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h) oraz fizykochemicznych (mętność, żelazo, mangan). Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez administratora ujęcia (płukanie sieci wodociągowej) uzyskano poprawę jakości wody.

mgr inż. Dorota Słowińska
 Państwowy Powiatowy
 Inspektor Sanitarny
 w Gorzowie Wielkopolskim
 /podpisano elektronicznie/

W załączeniu:

- Obszarowa ocena jakości wody za rok 2023.

Otrzymują (ePUAP):

1. Urząd Miasta i Gminy Witnica
(adres elektronicznej skrzynki podawczej: /umigwitnica/skrytka)
2. Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp.
(adres elektronicznej skrzynki podawczej: /80axryi586/SkrytkaESP)
3. Prezes Wód Polskich
(adres elektronicznej skrzynki podawczej: /pgw_wp/SkrytkaESP)
4. Główny Inspektor Sanitarny
(adres elektronicznej skrzynki podawczej: GIS/SkrytkaESP)
5. a/a

AK./PD